



13.1.2023

VN/28998/2022-YM-11

## Esteettömyystyöryhmä

Työryhmän 2. kokous

Aika: perjantai 13.1.2023 klo 12–15

Paikka: Teams

Läsnä:

Niina Kilpelä, ympäristöministeriö, puheenjohtaja  
Matleena Haapala, ympäristöministeriö,  
varapuheenjohtaja ja työryhmän sihteeri  
Satu Eronen, ympäristöministeriö, toinen sihteeri  
~~Mikael Åkermarck, liikenne- ja viestintäministeriö~~  
Tea Hoffrén, sosiaali- ja terveysministeriö  
Katri Leikas, oikeusministeriö  
Juha Sylberg, Vammaisfoorumi ry  
Henrik Gustafsson, Vammaisfoorumi ry  
Anniina Lavikainen, Vammaisfoorumi ry  
Timo Haakana, Vanhustyön keskusliitto ry  
Kari Raimoranta, Suomen Arkkitehtiliitto SAFA ry  
Paula Mäenpää, Suomen Kuntaliitto ry  
Ifa Kytösaho, Rakennustarkastusyhdistys RTY ry  
Juha Terho, Rakennusteollisuus RT ry

Eveliina Uusitalo, liikenne- ja viestintäministeriö  
~~Jaana Huhta, sosiaali- ja terveysministeriö~~

Jari Pekola, Vammaisfoorumi ry  
Veera Florica Rajala, Vammaisfoorumi ry  
Anni Kyröläinen, Vammaisfoorumi ry  
~~Nina Leino, Vanhustyön keskusliitto ry~~  
Heini Korpelainen, Suomen Arkkitehtiliitto SAFA ry  
~~Laura Hassi, Suomen Kuntaliitto ry~~  
Anu Montin, Rakennustarkastusyhdistys RTY ry  
Jani Kemppainen, Rakennusteollisuus RT ry

Asiantuntijat:

Sanna Ahola, Ihmisoikeuskeskus

Rainer Hiltunen, yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto

Pauli Rautiainen, Itä-Suomen yliopisto

### 1. Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.00. Kokous nauhoitettiin.

### 2. Työryhmän asettamispäätös ja uutinen ympäristöministeriön verkkosivuilla

Ympäristöministeriö on antanut työryhmän asettamispäätöksen (15.12.2022, VN/28998/2022-YM-1) ja julkaissut siitä uutisen.

Linkki uutiseen: <https://ym.fi/-/tyoryhma-tarkastelee-rakennetun-ympariston-esteettomytta>



### 3. Jäsenten esittäytyminen

Paikalla olleet työryhmän jäsenet ja varajäsenet sekä kuultavat asiantuntijat esittäytyivät.

### 4. Edellisen kokouksen pöytäkirja ja kokoussuunnitelman päivitys

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja ja kokoussuunnitelma siten, että seuraavien kokousten kellonajat ovat aina klo 9–12.

### 5. Asiantuntijakuuleminen: asiantuntija Sanna Ahola, Ihmisoikeuskeskus

Kuultiin Ihmisoikeuskeskuksen asiantuntija Sanna Aholan alustus ”Vammaisten henkilöiden oikeuksien komitean, Ihmisoikeuskeskuksen ja sen Ihmisoikeusvaltuuskunnan ja eduskunnan oikeusasiamiehen näkökulmia esteettömyyteen”.

Alustusta seuranneessa keskustelussa käsiteltiin mm. seuraavia aiheita:

- tulisiko Suomessa olla lainsäädäntöä äänestämisen esteettömyydestä, kuten esim. Ruotsissa
- millä tavoin erityyppinen kansainvälinen sääntely jättää kansallista liikkumavaraa esim. kansallisten olosuhteiden huomioon ottamiseksi

### 6. Asiantuntijakuuleminen: toimistopäällikkö Rainer Hiltunen, Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto

Kuultiin Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimiston toimistopäällikkö Rainer Hiltusen alustus ”Esteettömyys osana yhdenvertaisuuden toteutumista”.

Alustusta seuranneessa keskustelussa käsiteltiin mm. seuraavia aiheita:

- esteettömyyden parantaminen ennakoivasti / tapauskohtaiset kohtuulliset mukautukset täydentävänä keinona
- kotimaisen lainsäädännön tulkinta kentällä / vammaisyleissopimus
- kielto vedota kohtuuttomaan rasitteeseen perusteena poiketa vammaisyleissopimuksen 9 artiklan esteettömyysvelvoitteista (ihmisoikeuskomitean 2. yleiskommentti kohta 25) / yhdenvertaisuusvaltuutetun eriävä mielipide yhdenvertaisuuslain osittaisuudistukseen
- Kanadan malli, jossa sääntelemällä mm. työelämän esteettömyyttä pyritään vahvistamaan yksilön oikeuksia niin, että tämä voi parantaa sosioekonomista asemaansa
- positiivinen erityiskohtelu yhdenvertaisuuden edistämisen keinona
- yleisötapahtuminen esteettömyyttä koskeva vaatimus koskee myös yksityisiä tapahtumanjärjestäjiä



## **7. Asiantuntijakuuleminen: yliopistonlehtori Pauli Rautiainen Itä-Suomen yliopisto**

Kuultiin sosiaalioikeuden yliopistonlehtori Pauli Rautiaisen alustus ”Yleiskuva rakennetun ympäristön esteettömyyttä koskevasta sääntelystä ja sen kehittämistarpeista”.

Alustusta seuranneessa keskustelussa käsiteltiin mm. seuraavia aiheita:

- esteettömyyttä koskeva, itsemääräämisoikeutta vahvistava yleislainsäädäntö / erityislainsäädännössä olevien aukkojen korjaaminen ja teknisten laatuvaatimusten kehittäminen
- esteettömyyden lopputulokseen velvoittamisen mahdollisuus
- esteettömyyttä koskevan osaamisen vahvistaminen mm. rakennusalalla
- voitaisiinko rakennusten esteettömyyttä koskevat vaatimukset asettaa erilaisiksi alueellisten olosuhteiden perusteella

## **8. Yhteenveto asiantuntijakuulemisista**

Asiantuntijakuulemisten päätyttyä puheenjohtaja totesi yhteenvetona, että tavoitteena on lainsäädäntötyö rakennetun ympäristön esteettömyydestä ensi hallituskaudella. Työryhmässä on tähän mennessä todettu, että lainsäädäntötyön pohjaksi on tärkeää laatia oikeudellinen selvitys. Selvitystä ei ole mahdollista laatia työryhmän puitteissa, mutta työryhmä voi kirjata siihen liittyviä tietotarpeita.

## **9. Työryhmän seuraavat kokoukset**

Seuraavassa kokouksessa käsitellään rakennusten esteettömyyttä koskevia kysymyksiä. Myös ympäristöministeriössä tekeillä oleva kansainvälinen vertailu siirretään seuraavaan kokoukseen käsiteltäväksi.

## **10. Muut asiat**

Muita asioita ei ollut.

## **11. Kokouksen päättäminen**

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.00.